

MEMORIA
2016

SAN TELMO
MUSEOA

SAN TELMO

Museoa

© Oscar Moreno

Jokoak erakusketako pieza bat

2016an, San Telmo Museoaen jarduera **Europako Kultur Hiriburutzari lotuta** egon zen hein handi batean, eta horrek nabarmen aldatu zuen urteko programazioa. Urtarrilean, Hiriburutzaren lehen jardueretako bat **1966 | Gaur Konstelazioak | 2016** erakusketaren inaugurazioa izan zen, Museoan, eta handik hilabete batzuetara, berriz, proiekturik garrantzitsuenetako baten ardatz gisa, **1566-2016 Bake Itunak** erakusketak ireki zituen ateak, Koldo Mitxelena Kulturunean ere parte bat zuelarik osagarri. Horrez

gainera, **Hondar artean** proiektuko jaima ipini zuten Museoan.

Erakusketen artean, nabarmentzekoa, halaber, **Modernitate bakan bat**, San Telmoren produkzioa, zeinak begirada garaikidea ematen baitzion sormen-sukarrez beteriko garai bati.

Jardueri dagokienez, **Europar elkarrizketak** zikloak programazio egonkorra izan zuen urtebetean, eta Museoak Erronkak proiektua hartu zuen, Hiriburutzak eta Jakiundek

martxan jarria, bai eta **Labore** arte-proiektua ere, Donostiako beste museo batzuekin batera gauzatua.

Donostian bisitari gehiago izan zenez, San Telmon eta Urgullen ere gehiago izan ziren hango eskaintzaz interesatu zirenak. **San Telmo Museoan 156.000 bisita** izan ziren, eta nabarmentzekoa da, halaber, **Urgulleko Donostiari begira** erakusketak **175.000 bisita** izan zituela, eta egun batzuetan 2.500 lagunetik gora ere ibili zirela.

Horren ondorioz, gogoeta egin beharra agertu zitzaigun gai honetaz: nola eskaini kalitatezko zerbitzua erabiltzaileak gero eta ugariagoak izanik. Arreta berezia eskaini beharko diogu erronka horri hemendik aurrera.

© Oscar Moreno

Hondar artean proiektuaren aurkezpena

© Oscar Moreno

Alberto Iglesias-ek Zinema-Noema zikloan parte hartu zuen

Ondarea

2016an zehar, segida eman zitzairen **bildumen eta dokumentazioaren arloan** azken urteotan egindako lana jasotzen duten bi proiektuei. Batetik, burutu egin zen **Gordailuan** utzitako bildumen egokitzea eta kontrola, eta Museoaren lanean fase berrizat har dezakeguna jarri zen martxan. Bestetik, bildumen katalogoaren informazio guztia **Emsime sistema** berrira hustu eta gero, bildumak erregistratzeko eta dokumentatzeko lan egunerokoa jarri zen martxan, tresna berri horretaz baliatuta.

Udal ondareari dagokionez, lanean jarraitu genuen **Aiete, Mandasko Dukea** eta **Gas Fabrikako funtsekin**, bai eta eskultura publikoari buruzko informazioa eguneratzen ere. Orobat, jantzi- eta argazki-bildumetan ikertzen jarraitu genuen, Ikerfolk eta Aranzadirekin batera.

2016an, Museoak **825 pieza bereganatu** zituen. Horietatik, **492 erosi** egin ziren, **26 gordailurako** jaso, eta **307 dohaintzak** izan ziren. Nabarmentzekoa Postigo Argazkien Funtza, oraingoz inbentarioa egin gabe badago ere, bai eta Botanz eta Elosegi funtsak ere.

San Telmo Museoko Bildumen Katalogoaren **inbentarioan 35.638 objektu** zeuden abenduaren 31n. Honela sailka daitezke:

SAILAK

ARKEOLOGIA	646
ARTE EDERRAK	6.810
ETNOGRAFIA	9.202
ARGAZKIAK	14.249
HISTORIA	2.976

UDAL ONDAREA

AIETEKO JAUREGIA	723
MANDASKO DUKEA	604
GAS FABRIKA	428

GUZTIRA: 35.638

Entre los diversos trabajos de Ondarea zaharberitzeko egindako lanen artean, aipagarria da elizako **Serten mihiseen zaharberitze prebentiboa**. Nabarmentzekoak dira, halaber, Euskal Herriko Unibertsitatearekin sinatutako hitzarmena eta horren ondorioz lankidetzan hasi izana.

Museoaren eraikinari dagokionez, berriz, 2016an zenbait hobekuntza egin zituen Proiektu eta Obren Departamentuak.

Erakusketak

Pieza berriz osatu zen erakusketa iraunkorra; esate baterako, velosolex bat eta boule bat gehitu zitzaizkion Jendartean bizi arloari, edo **Angel Badosen** eta **Rosa Valverderen** artelanak Euskal artearen 100 urte arloari. Urtean zehar, gainera, **Cristina Iglesias** eskultorearen pieza bat eta **Donosti automobila** jarri ziren ikusgai Museoan.

Erakusketa iraunkor honi dagokionez, nabarmentzekoa da Museoak **gida labur bat** argitaratu zuela lau hizkuntzatan, zeinari esker bisitariak modu eroso eta dibertigarrian ibil baitaitezke Museoan zehar.

2016ko aldi baterako erakusketak, hasieran esan dugunez, Kultur Hiriburutzarekin lotuta egon ziren. Formatu handikoen artean, **1966 | Gaur Konstelazioak | 2016** izenekoak eman zion hasiera urteari. DSS2016Eurekin batera antolatu zen, Fernando Golvano izan zen komisarioa, eta 20.000 lagun inguru erakarri zituen. **Hondar artean** proiektuko jaima ipini zen Museoan patioan, Hiriburutzarekin lankidetzan hori ere, eta 5.300 lagun etorri ziren bertan programatutako jardueretan parte hartzera.

Ekaina eta urria bitartean, **1516-2016 Bake Itunak** erakusketak izan zuen erakarmen handiena, bera baitzen Europako Kultur Hiriburutzaren programako proiektu nagusietako bat, eta autore handien lanak ekarri baitzituen Donostiara. Pedro G. Romero izan zen komisarioa. 37.000 lagun pasatu ziren erakusketa hartatik.

XX. mendearen lehen laurdeneko arte-mugimenduak hobeto ezagutu ahal izan ziren udaz geroztik programatutako erakusketetan.

Lucia Moholy, ehun urteren ondoren, Bauhaus-eko argazkiekin, eta **Modernitate bakan bat. "Arte berria" Donostiaren inguruan. 1925-1936**, Museoak ekoitzia, Peio Agirre komisario zela, non hurbileko sorkuntza aldi jakin bat jasotzen

Erakusketa iraunkorra

© Oscar Moreno

Prado eskura erakusketa

baitzen. Bi proposamen horiek zabalik izango dira 2017an sartu eta gero ere.

1966 | Gaur Konstelazioak | 2016, 1516-2016. Bake-itunak, Lucia Moholy, ehun urteren ondoren, eta Modernitate bakan bat. "Arte berria" Donostiaren inguruan. 1925-1936 erakusketek beren argitalpena izan zuten, bakoitzak berea.

Laborategiak ere formatu txikiagoko erakusketa interesgarriak eskaini zituen: hasieran, **Ikimilikiliklik**, zeina aurreko urtetik baitzetozen, eta amaieran, berriz, **Prado eskura**, zeina

2017an sartu baita. Eta tartean, beste hauek: **Nilo ibaiaren ertzean, San Adrian, denboraren igarobidea, Haurbanistak, Azal-azalean** eta **Jokoak**, zeinak so interesgarria egin baitzion herri-kirolari.

Erakusketeki dagokienez, merezi du aipatzea beste erakusketa-areto berri bat izan genuela **Añarbeko Urak**-ek Saguesen duen **ponpaketa-gunean**, non datozen urteetan erakusketak egin ahal izango baitira Donostia Kulturak eta Añarbeko Urak-ek sinatutako lankidetzeta-hitzarmenari esker.

Jarduerak

2016an, Hiriburutzak baldintzatu zituen, hein batean, Museoaren jarduerak. Esate baterako, **Europar elkarrizketak** zikloak programazio egonkorra izan zuen urte osoan zehar, eta interes handia sortu zuten izenak ekarri zituen, hala nola, **Maialen Chorrout** edo **Richard Stallman**.

Labore ere Hiriburutzaren programazioari lotutako proiektu bat izan zen, eta, berari esker, **Zuhar Iruretagoiena** artistak San Telmoko bildumaz duen ikuspegia jaso genuen.

Aranzadik, azken urteotan ohi duenez, San Telmon egin zituen **Arkeologia eta Etnografiako jardunaldiak**; eta **Ankulegik** ere berritu egin zuen Antropologiarekin urtero duen hitzordua.

Museoen Nazioarteko Eguna

San Telmorekiko hitzordu bihurtu zen jende askorentzat berriz ere, programaturiko ohiz kanpoko jarduez gozatzen hurbildu baitziren bertara, 2016an ere Udalaren Musika eta Dantza Eskolarekin lankidetzan eginak.

Ikasturtea, bai eta Aste Santuko eta Gabonetako oporrak ere, familian egiteko jarduerentzako uneak izan

© Oscar Moreno

Maialen Chourraut, John Carlin eta Xabi Alonso Europar Elkarrizketetan

SAN TELMO Museoa

© Oscar Moreno

Modernitate bakan bat erakusketaren harira egindako familia tailerra

ziren, eta Museoak bere eskaintzari eutsi zion: familia-lantegiak, haurrentzakoak, artista-lantegiak. Besteak beste, **Edu López, Usoa Zumeta** eta **Koldobika Jauregi** izan genituen lankide.

Jauzarreak eta **Bagerak** beren programazio egonkorrak izan zituzten. Lehenak amaiera eman zion etapa bati.

Musikagileak-ekin batera programaturiko zikloa hitzordu garrantzitsua izan zen beste behin ere; Museoako bilduman inspiraturiko piezak estreinatu ziren. **Heineken Jazzaldiak** goizeko kontzertuen formula berri bat jarri zuen martxan, eta jendeak ondo erantzun zuen.

Artista Liburuaren topaketen bigarren edizioan zenbait jarduera

egin ziren. Arteliburu21-ek sustaturiko hitzordu hori sendotzeko bidean da urteko egutegian.

Zinema-Noema zikloari esker, **Alberto Iglesias** edo **Joserra Senperena** eta beste batzuk sartu ziren Museoaren programazioan, eta **James Rhodes**-ekin ere izan genuen hitzordua; kasu honetan, **Literaktum** programaren barruan.

San Telmo Gaua, dagoeneko tradizio txoa osatua duena, 1516-2016. Bake Itunak erakusketaren inguruan egin zen, udan, eta berriz ere jendeak ondo erantzun zuen.

San Telmok **Ondarearen Europar Jardunaldietan** parte hartu zuen, Gipuzkoako beste eragile batzuekin batera. Gipuzkoako Foru Aldundiak bultzatzen du, eta 2016ko leinari

erantzunez sortutako bisitaldiak egin ziren. Emaitzak ikusita, hurrengo urteetan ere bide horretatik jarraitzeko asmoa du San Telmok.

Hezkuntza

Museoaren hezkuntza-jarduerak, batetik, DSS2016Eurekin zerikusia zuten aldi baterako erakusketentzako hezkuntza-proposamenen garatzea begira egin ziren; bestetik, Museoeko erakusketa iraunkorra, euskal gizartearen museo erreferente den aldetik, era guztietako jendei hurbiltzera.

DSS2016Eurekin lankidetzan egindako lanari dagokionez, proiektu hauek nabarmendu daitezke: **Hondar Artean, 1516-2016. Bake Itunak** eta **Azal-azalean**. Denek

© Oscar Moreno

San Telmo gaua abuztuan egin zen, 1516-2016. Bake Itunak erakusketarekin lotuta

SAN TELMO Museoa

© Oscar Moreno

Lucia Moholy, ehun urte

ere, **Prado eskurarekin** batera, honako gaiok jorrazteko bidea eman ziguten: Saharar herria, haren kultura eta bizimodua eta giza eskubideak; historian bakeaz eta gerraz egin diren irudikapenak, zenbait ikuspegitatik; Azal-azalean erakusketan, **Denok egiten dugu Donostia** proiektuaren barruan, gizartetik baztertuak izateko arriskuan diren kolektiboen arte-proposamenak eta artisten eta arte-ikasleen lanak izan genituen; batzuk zein besteak, errealitate baten isla gisa: kultura eta ondarea denen irispidean jartzea. Prado eskurak, lehen aldiz, esperientzia inklusibo bat proposatu zuen ikusmen-arazoak dituzten pertsonentzat zein besteentzat.

Proiektu horiek guztiak Museoa era askotako kolektiboak aintzat hartzearen alde dituen lan-ildoan adierazgarri dira: ikastetxeak zein gizartetik bazter gelditzeko arriskuan diren pertsonekin lan egiten duten kolektiboekin lotutako kultur eragileak, unibertsitate- eta hezkuntza-mundua barne, ikasleak errazago hurbil daitezten Museoko bildumetara.

2016an, asko ugaldtu ziren hezkuntza-munduko bisitariak (% 15), eta 7.000 ikaslek baino gehiagok bisitatu zuten Museoa.

Urgull

Donostiari begira erakusketak, Urgulleko Motako Gazteluan, gainditu egin zituen bisita-kopuruak berriz ere. 2016an, 175.000tik gora izan ziren. Segida eman zion duela hiru urte hasitako joerari, baina 2016an areagotuta: 45.000 eta 50.000 bisita izan ziren, hurrenez hurren, uztailean eta abuztuan. Oro har, kopuruek gora egin zuten apiriletik urrira bitarte.

© Oscar Moreno

Labore programako Z. Iruretagoienaren lana

1966 | Gaur Konstelazioak | 2016

Modernitate bakan bat erakusketak.

Komunikazioa

Museoaren lanaren berri hobeto emateko xedez, 2016an webgunearen sakelakorako bertsioa jarri zen martxan; hobekuntzatxoak egin ziren erabiltzaileek erosoago erabil dezaten, eta etengabe gaurkotu ziren edukiak. Urte bukaeran, webaren trafikoa %20 gehitu zen, eta 108.000 bisita jaso zituen; %37 bertsio mugikorretik. Museoaren twitter-kontuaren jarraitzaile-kopuruak handitzen jarraitu zuen, poliki baina etengabe, eta urtearen amaierarako 5.700etik gora ziren. Asteroko jardura-boletina gehiago hedarazteko ahalegina egin zen, halaber, eta harpidetza-kopuruak gora egin zuen 422 harpidetza berrirekin. Hogei bat prentsaurreko eman ziren, zein bere dosierarekin, eta 30 prentsa-ohar inguru bidali. Alde baterako erakusketek eman zuten komunikazio-lan handiena, ohi bezala: euskarriak, dosierak eta prentsa-oharrak sortzea, webgunea eta sare sozialak eguneratzea eta publizitate-kanpainak planifikatzea eta egitea. Urte-amaieran, halaber, bazkietze-kanpaina egin zen.

Museoak webguneko multimedia-gordailuan edukiak gehituz jarraitu zuen, bideo eta audio kanalen bitartez, eta hitzaldi asko zuzenean eman ziren, streaming bidez.

Publikoak

2016an landu ziren zenbait proiektu jarraipena izango dute gerora ere. Nabarmenenetako bat 55 urtetik gorako kultur gidari boluntarioen programa da, 2014an martxan jarria. Bisita gidatuak eskaini ziren asteartero, 11:00etan eta 18:00etan. Gainera, 55 urtetik gorako emandako zenbait hitzaldi edo solasaldi programatu ziren. 55 urtetik gorako 346 lagun izan ziren bisita-gidatuak, eta 38 talde.

Museoen museo proiektuak ere garatzen jarraitu zuen proiektu gisa,

ICOM-eko zuzendaria San Telmon izandako EMYAren batzarrera etorri zen

bisitariak San Telmoren edukiak gure inguruko ehundik gora zentzorekin lot dezan eta gaiak sakon ditzan.

Urte osoan zehar izan ziren larunbateko bisita programatuak, erakusketa iraunkorrera edo aldi baterakora egiten direnak. Aldi baterako erakusketa batzuetan, zerbitzu hori asteko beste egun batzuetara zabaldu zen.

Museoak 1.027 bazkide baino gehiago zituen urtearen amaieran, eta kopuru hori goraka doa urtetik urtera.

Harreman instituzionalak

Museoak harremanak izan zituen instituzio eta kultur eragile askorekin, eta jarduerak, elkarlanak eta proiektuak egin zituen haiekin batera. Eusko Jaurjaritza eta Gipuzkoako Foru Aldundia - Gordailua, batik bat-, Euskal Herriko Unibertsitatea, Donostiako Zinemaldia, Musika Hamabostaldia, Jazzaldia, Arantzadi Zientzia Elkarteak, Euskadiko Filmategia, Bagera, Globance, Donostia 2016, Jakiunde, Bakearen eta Giza Eskubideen Etxea, Donostiako Udaleko Lankidetzak Departamentua, Ankulegi, CSIC, Donostia Turismoa, Albaola,

Musikagileak, Basquetour, Euskal Kostaldeko Museoen Sarea...

2016an Museoan egindako erakusketa-proiektuei esker, San Telmok lankidetzan jardun zuen Espainiako eta nazioarteko zentroekin; besteak beste, Centre Pompidou, Reina Sofia, Pradoko Museoarekin. Gure inguruko Museoekiko lokarriak ere zaindu ziren: Oteiza, Artium, Bilboko Arte Ederretakoa, Musée Basque et de l'Histoire de Bayonne edo Museo Universidad de Navarra.

Garrantzi berezia du San Telmorentzat babesle pribatuen ekarpenak, enpresa ongileenak eta enpresa laguntzaileenak. Honako hauek izan ziren 2016an: Kutxa, EITB, El Diario Vasco, Cadena SER, Berria, Gara, Naiz.

Alokairuak eta ekitaldiak

2016an, guneen alokairuak bilakaera kualitatiboa izan zuen; izan ere, ugaritu egin zen espazio handiak erabiltzeko eskaria, hala nola eliza eta klaustroa, bi horiek ematen baitute ospe handiena negozio-turismoaren arloan, bai eta diru-sarrera handienak ere Museoarentzat. 2016an, gisa horretako ekitaldietara etorritakoak 9.142 lagun izan ziren.

SAN TELMO

Museoa

STM BISITARIAK	156.000
ERAKUSKETAK	130.000
JARDUERA	26.000
URGULL	175.000
GUZTIRA: 331.000	